

РОЛЬ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Геворк'ян Л. А.

Науковий керівник – ст. викладач Сергієва А. В.

Харківський національний університет радіоелектроніки

(61166, Харків, пр. Науки, 14 каф. українознавства, тел. (057) 702-14-98)

Professional communication is the speechinter action of a specialist with other specialists and clients of the organization in the course of professional activity. Professional culturelargely determine sits effectiveness, aswellas the reputation of the organizationas a who leand the individual specialist.

Культура спілкування, володіння спеціальними вміннями і навичками становить важливу частину професійної культури. У професійній культурі спілкування стає особливо високою роль соціально-психологічних характеристик мовлення, таких як відповідність мови емоційного стану співрозмовника, ділова спрямованість промови, відповідність мови соціальним ролям. Культура мовлення має велике національне й соціальне значення: вона забезпечує толерантне спілкування людей, облагороджує їхні стосунки, сприяє підвищенню загальної культури як окремої людини, так і суспільства в цілому. Тому кожний з нас повинен дбати про свою мовну культуру й вимагати цього від інших.

Щоб бути професіоналом будь-якої справи, потрібно володіти не тільки професійними навичками, а ще й дотримуватися культури мовлення, оскільки вона є одним з критеріїв інтелігентної та освіченої людини.

Культура професійного мовлення включає:

- володіння термінологією цієї спеціальності;
- вміння будувати виступи на професійну тему;
- вміння організувати професійний діалог і управляти ним;
- вміння спілкуватися з неспеціалістами з питань професійної діяльності.

Висококваліфікований спеціаліст повинен вміти використовувати наукові поняття і терміни в практичному аналізі виробничих ситуацій, вміти чітко й логічно викладати свої думки.

Найчастіше у професійній діяльності доводиться мати справу з різними діловими зустрічами та переговорами. Саме ділове спілкування є їх важливим і обов'язковим елементом. Кожна ділова людина повинна вміти керувати ситуацією, передбачати «маневри» співрозмовника та складнощі комунікації. Для цього потрібно оволодіти технікою ділового спілкування. Вміння вести переговори: говорити, слухати, ставити запитання, правильно сприймати свого партнера і керувати своїми

емоціями – це мистецтво, оскільки потрібно зберігати можливість завжди бути на висоті свого становища.

Усне ділове спілкування передбачає вільне володіння українською мовою, дотримання правил мовної етики. Саме в такому спілкуванні виявляється рівень нашого володіння не лише найнеобхіднішими нормами, а й усіма багатствами літературної мови. Адже говорити правильно – це ще не все: існують норми, пов'язані з поняттями «краще – гірше», «точніше», «доречніше», «доцільніше», а не просто «правильно – неправильно». Це так звані комунікативні норми нашого мовлення

Кожен фахівець повинен підвищувати свої навички у професійному спілкуванні, а саме читати потрібну літературу, розширювати свій словниковий запас та уникати вживання слів-паразитів, жаргонізмів, сленгу.

Важливим для фахівця є вміння правильно висловлювати свої думки, щоб інші правильно зрозуміли його. Комунікативна поведінка передбачає таку організацію мовлення та відповідного її мовної поведінки, які впливають на створення і підтримку емоційно-психологічної атмосфери спілкування з колегами та клієнтами, на характер взаємин учасників виробничого процесу, на стиль їх роботи.

Також важливим є вміння контролювати емоції, направляти діалог відповідно до потреб професійної діяльності, дотримання етичних норм вимог етикету, що і становить поведінкову компетенцію.

Психологічні аспекти спілкування є одним з найважливіших умінь ділової людини. Іржі Томан, автор книги «Мистецтво говорити», зазначає: «Ставлення людей до вас ніби віддзеркалює ваше ставлення до них. Усміхайтесь – і вони усміхатимуться у відповідь, а якщо дивитися на них, насупившись, вони відповідатимуть тим же».

Дуже важливу роль у культурі мовлення відіграє мова тіла, тобто міміка, рухи, жести, погляд, посмішка. Надзвичайно актуальним є вміння керувати своїм голосом та тембром, емоціями, вміння робити логічні паузи.

Отже, для професіонала будь-якої справи дуже важливе вміння використовувати мову у професійній діяльності, тобто володіти культурою мовлення, певним етикетом та правилами спілкування у діловому стилі.

Література

1. Кузін Ф. А. Культура ділового спілкування. 288 с.
2. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямування, 2010. с.241–243
3. Кравець Л. В. Культура української фахової мови, 2001. 360 с.
4. Пентилюк М. І. Діловеспілкування та культура мовлення, 2017. 147 с.